

MASARYKOVA UNIVERZITA
PRÁVNICKÁ FAKULTA

EXKURZ DO SLOVENSKÉHO RODINNÉHO PRÁVA

© Zdeňka Králíčková, 2012

LITERATURA

- *Králíčková, Z.:* Sbližování a vzdalování slovenského a českého rodinného práva. *Právník*, 2/2005.
- *Králíčková, Z.:* Nové slovenské rodinné právo. *Bulletin advokacie*, 7-8/2005.
- *Pavelková, B.:* Zákon o rodine. Komentár. Praha: C. H. Beck, 2010.
- *Pavelková, B., Kubičková, G., Čečotová, V.:* Zákon o rodine. Komentár s judikatúrou. Bratislava, Heuréka, 2005.
- *Svoboda, J., Ficová, S.:* Zákon o rodine. Komentár. Bratislava, Eurounion, 2005.
- *Cirák, J., Pavelková, B., Štěvček, M.:* Rodinné právo. Bratislava: Heuréka, 2008.
- *Lazár, J. a kol.:* Občianske pravo hmotne. Bratislava, Iura edit., 2006.
- *Lazár, J. a kol.:* Návrh legislatívneho zámeru kodifikácie súkromného práva. Bratislava: Eurokodex, 2008.

PRAMENY

■ HMOTNĚPRÁVNÍ

- ÚSTAVA (z. č. 460/1992 Z. z.) - přednost mezinárodních úmluv
- ZOR (z. č. 36/2005 Z. z.)
- ZÁKON O NÁHRADNÍM VÝŽIVNÉM (z. č. 452/2004 Z. z.)
- ZÁKON O SOC. PR. OCHRANĚ DĚTÍ A SOC. KURATELE (z. č. 305/2005 Z. z.)
- OZ (z. č. 40/1964 Zb.)
- ZPMS (z. č. 97/1963 Zb.)
- ZÁKON O MATRIKÁCH (z. č. 154/1994 Z. z.)
- ZÁKON O JMÉNU A PŘÍJMENÍ (z. č. 300/1993 Z. z.)
- ZÁKON O PĚSTOUNSKÉ PÉČI (z. č. 265/1998 Z. z.) - jen dávky

■ PROCESNĚPRÁVNÍ

- OSŘ (z. č. 99/1963 Zb.)
- EŘ (z. č. 233/1995 Z. z.)
- ZPMS (z. č. 97/1963 Zb.)

MANŽELSTVÍ

- VZNIK (§ 1 ff)
 - občanský (§ 4) ,církevní (§ 5) x osvědčení
- PRÁVA A POVINNOSTI MANŽELŮ
 - OSOBNÍ (§ 18 ff)
 - MAJETKOVÉ - BSM (§ 145 OZ)
 - BYDLENÍ - společný nájem bytu manžely *ex lege*
+ ustanovení proti domácímu násilí (OZ)
- ZÁNIK (§ 22)
- ZRUŠENÍ (23 ff): jen kvalifikovaný rozvrat
 - zjišťování příčin!
 - přihlížení k porušení zákonných povinností!

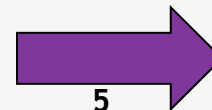

ZMĚNA OBČANSKÉHO ZÁKONÍKU z. č. 526/2002 Z. z.

- V § 142 ods. 1 sa na konci tretej vety dopĺňajú tieto slová: "a na násilné správanie podielového spoluvlastníka voči ostatným spoluvlastníkom."
- Doterajší text § 146 sa označuje ako odsek 1 a dopĺňa sa odsekom 2, ktorý znie:

"(2) Ak sa z dôvodu fyzického alebo psychického násilia alebo hrozby takého násilia vo vzťahu k manželovi alebo k blízkej osobe, ktorá býva v spoločnom dome alebo byte, stalo ďalšie spolužitie neznesiteľným, môže súd na návrh jedného z manželov obmedziť užívacie právo druhého manžela k domu alebo bytu patriacemu do bezpodielového spoluvlastníctva, prípadne ho z jeho užívania úplne vylúčiť."

- Za § 705 sa vkladá § 705a, ktorý znie:

"§ 705a

Ak sa z dôvodu fyzického násilia alebo psychického násilia, alebo hrozby takýmto násilím vo vzťahu k manželovi alebo k rozvedenému manželovi ako spoločnému užívateľovi bytu alebo k blízkej osobe, ktorá s ním býva spoločne v byte, stalo ďalšie spolužitie neznesiteľným, môže súd na návrh jedného z manželov alebo rozvedených manželov obmedziť užívacie právo druhého z nich, alebo ho z jeho užívania úplne vylúčiť".

- V § 712a ods. 8 sa na konci pripája táto veta:

"Ak sa rozvedený manžel za trvania manželstva alebo po rozvode manželstva voči druhému manželovi alebo voči blízkej osobe, ktorá s ním býva spoločne v byte, dopúšťal alebo dopúšťa fyzického násilia alebo psychického násilia, súd rozhodne, že bytová náhrada mu nepatrí".

RODIČOVSTVÍ

■ MATEŘSTVÍ

- porod, zákaz smluv,
- „hniezda záchrany“, utajené porody (z. č. 576/2004 Z. z.)

■ OTCOVSTVÍ

- popírání: 3 leté lhůty rodičů (ÚS 2011!)
- dítě má právo popírat otcovství, ale „přípustnost“ věci
- eliminace státního zastupitelství/prokuratury

■ OSVOJENÍ

- preadopční péče 9 měsíců
- soud vymezí práva a povinnosti
- zrušení i *ex offo*
- po 6 měsících „nezrušitelnost“,

RODIČOVSKÉ PRÁVA A POVINNOSTI

- **OSOBNÍ (§ 28) - obdoba rodič. zodpovědnosti**
 - soustavná „starostlivost“ o výchovu, zdraví výživu a všestranný vývoj dítěte
 - zastupování
 - správa jmění

- **VÝKON (§ 30):**
 - ve shodě s vlastním náboženským a filozofickým přesvědčením
 - přiměřené výchovné prostředky

DALŠÍ PRÁVA (§ 38) - určení jména a příjmení

NESHODA RODIČŮ - ROZHODNE SOUD

(§ 35) PODSTATNÉ VĚCI SOUVISEJÍCÍ S VÝKONEM
RODIČOVSKÝCH PRÁV A POVINNOSTÍ,
ZEJM.

- VYSTĚHOVÁNÍ DÍTĚTE DO CIZINY
- SPRÁVA MAJETKU DÍTĚTE
- STÁTNÍ OBČANSTVÍ DÍTĚTĚ
- UDĚLENÍ SOUHLASU K POSKYTNUTÍ ZDRAVOTNICKÉ PÉČE
- PŘÍPRAVA NA BUDOUCÍ POVOLÁNÍ

ROZVOD MANŽELSTVÍ S NEZLETILÝMI DĚTMI (§ 24 - § 26)

v rozhodnutí o rozvod i úprava výkonu rodičovských práv a povinností:

- PÉČE (starostlivost)
 - původně jen výlučná
 - novela (z. č. 217/2010 Z. z.)
střídavá > MODEL: 2-2-3-2-2-3
- ZASTUPOVÁNÍ
- SPRÁVA JMĚNÍ
- VÝŽIVNÉ
- STYK

OBDOBNÉ: FAKTICKÁ ODLUKA RODIČŮ (§ 36)

INSTITUTY NÁHRADNÍ (RODINNÉ) PÉČE

- NÁHRADNÍ OSOBNÍ PÉČE (STAROSTLIVOST) (§ 45)
 - především příbuzný
- PĚSTOUNSKÁ PÉČE (STAROSTLIVOST) (§ 48)
 - osoba zapsaná v seznamu žadatelů o PP
 - souhlas rodiče zásadně nutný

SPOLEČNÉ ZNAKY:

- pečující osoba musí mít trvalý obyt na území Slovenska
- vyživovací povinnost rodičů trvá
- rodiče mají *expressis verbis* právo na styk s dítětem v cizí péči

■ ÚSTAVNÍ PÉČE (§ 54)

- důvodem nikoli nedostatečné bytové a majetkové poměry rodičů
- zachování sourozeneckých vazeb
- stanovení přiměřené lhůty rodičům k úpravě rodinných a sociálních poměrů
- *ex offo*: řízení o osobní náhradní rodinné péči

■ VÝCHOVNÁ OPATŘENÍ (§ 37)

- + povinnost dítěte podrobit se soc. nebo odbornému poradenství
- pobyt v zařízení odborné diagnostiky, spec. zařízení n. resocializačním středisku pro drogově závislé (max 6,12měs)

VYŽIVOVACÍ POVINNOST

- **RODIČŮ K DĚTEM (§ 62 ff)**
 - **PŘEDNOST PŘED JINÝMI VÝDAJI RODIČŮ**
 - **STEJNÁ ŽIVOTNÍ ÚROVEŇ + ÚSPORY**
 - **MINIMÁLNÍ VÝŽIVNÉ** - 30% částky životního minima
 - **PODNIKÁNÍ** - domněnka příjmu 20x životní minimum, (ne)vyhnutelné výdaje + potencialita příjmů
 - **ZÁLOHOVÁNÍ VÝŽIVNÉHO RODIČEM**
 - **FOND NÁHRADNÍHO VÝŽIVNÉHO**
 - **ROZKAZ NA PLNĚNÍ** (§ 174b/2 OSŘ, právo na plnění upravené ZOR)
 - **„NEPLATÍŠ, NEJEZDÍŠ“** (§ 179a EXEKUČNÍHO ŘÁDU)

- **DĚTÍ K RODIČŮM (§ 66, § 67) - přiměřená**

- MEZI OSTATNÍMI PŘÍBUZNÝMI (§ 66 ff)

- MEZI MANŽELY (§ 71)

- MEZI ROZVEDENÝMI MANŽELY (§ 72, § 73)
 - STAV ODKÁZANOSTI NA VÝŽIVU
 - **Soud přihlíží k příčinám rozvratu**
 - **MAX. 5 LET** (soud může prodloužit)

- K NEPROVDANÉ MATCE/TĚHOTNÉ ŽENĚ (§ 74)